

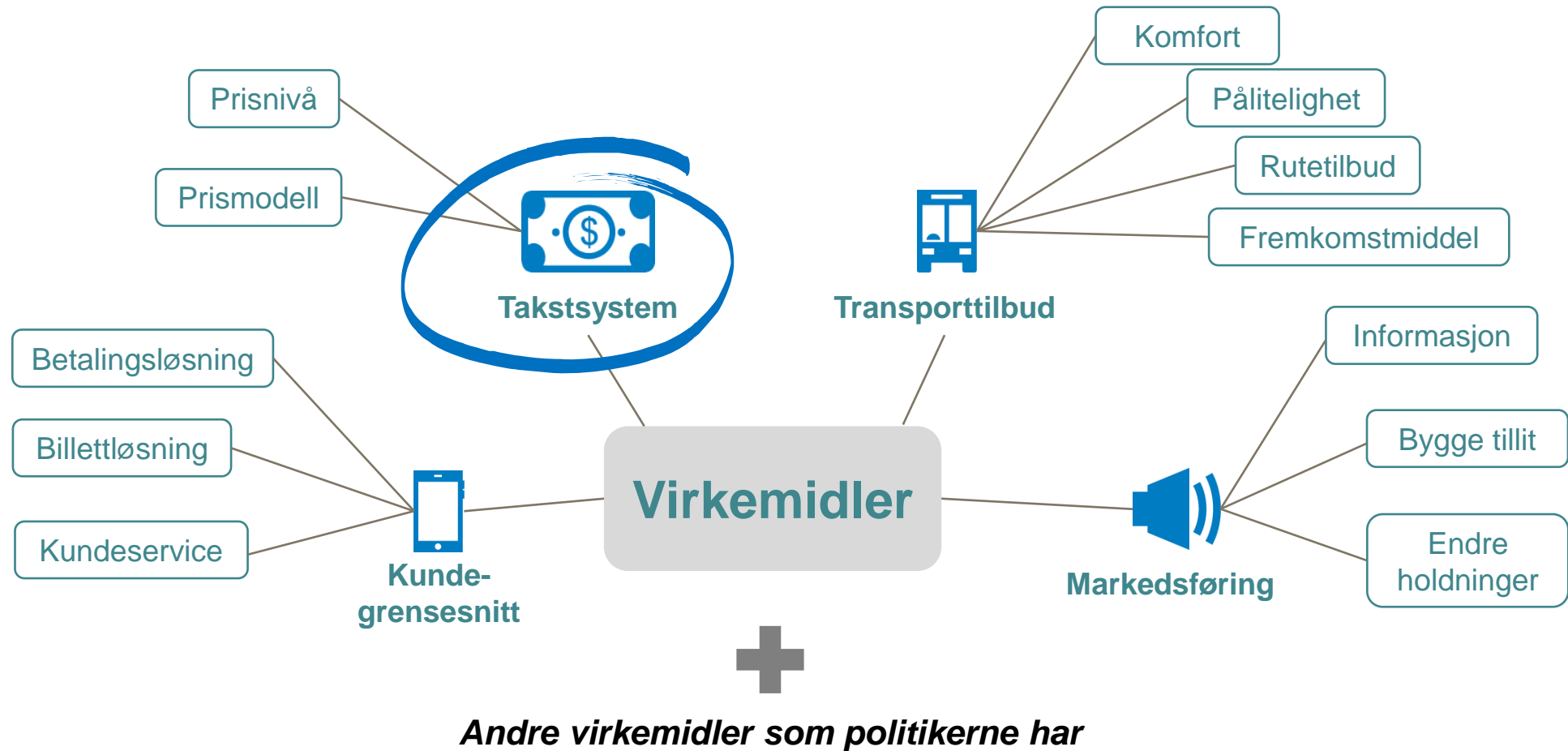

Arendalsuka, 15. august 2023

Effekter av takstendringer og gratis kollektivtransport

Nils Fearnley, seniorforsker
Transportøkonomisk institutt

Takstsystem er ett av mange virkemidler

Fra holdeplass

Reisetid om bord 2

Byttetid

Bytteulempe

Reisetid om bord 1

Vente på holdeplass

Til holdeplass

**Avgangen passer ikke med
ønsket avreisetidspunkt**

Kollektivtransport

Bil

Fra holdeplass

Reisetid om bord 2

Byttetid

Bytteulempe

Reisetid om bord 1

Vente på holdeplass

Til holdeplass

**Avgangen passer ikke med
ønsket avreisetidspunkt**

Kollektivtransport

**Reisetid-elementer
Bil**

Bil

Billettpris

Fra holdeplass

Reisetid om bord 2

Byttetid

Bytteulempe

Reisetid om bord 1

Vente på holdeplass

Til holdeplass

Avgangen passer ikke med
ønsket avreisetidspunkt

Kollektivtransport

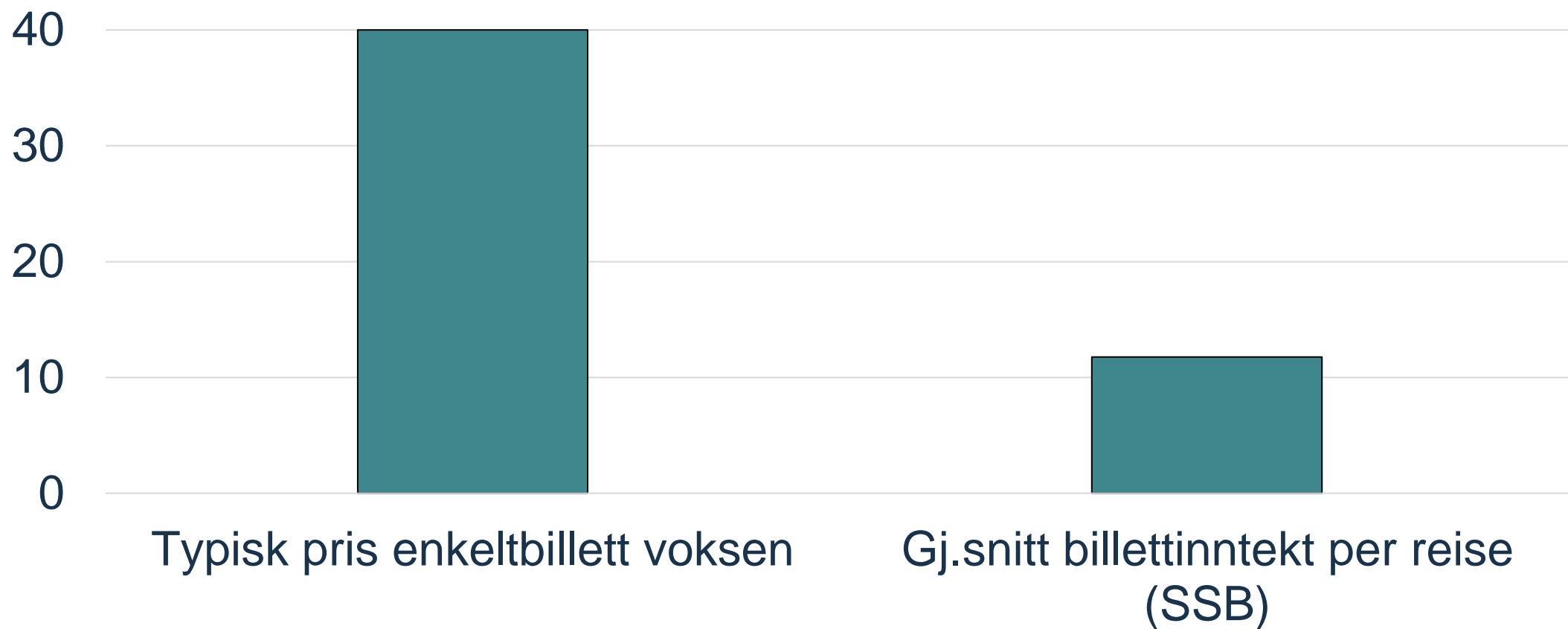
**Kostnader
(km,
bompenger,
parkering)**

Reisetid-elementer
Bil

Bil

Hva koster billetten, egentlig?

Lokalbuss i Norge, 2019

To takstforsøk

- Ruter
 - Rabatterte enkeltbilletter
- Kolumbus
 - Ny måte å prise kollektivtransport

Billigere enkeltbilletter i Ruter

Barn

Kan reise med enkeltbillett for barn ~50 % rabatt

Reisebevis Ruter#

Den reisende er med i et forskningsprosjekt og kan reise med Ruters enkeltbillett for barn hele døgnet.

Navn: [Flettetekst]
Kortnummer: [Flettetekst]
Gyldighet: Alle soner
Gyldighetstidrom: [Flettetekst]
Utløpsdato: [Flettetekst]

18%

Rush

Kan reise med enkeltbillett for barn utenfor morgenrush (07-09)

Reisebevis Ruter#

Kunder med dette kortet er med i et forskningsprosjekt og kan reise med Ruters enkeltbillett for barn hele døgnet utenom hverdager kl. 07.00-09.00.

Navn: [Flettetekst]
Kortnummer: [Flettetekst]
Gyldighet: Alle soner
Gyldighetstidrom: [Flettetekst]
Utløpsdato: [Flettetekst]

15%

Reis

Ny funksjon i Ruter-appen som gir kvantumsrabatt på enkeltbilletter

God morgen, Eline

↕ Reis

55 min igjen

📍 Sone 1 & 2V

Vis billett →

Din personlige rabatt med Reis

23%

Mer info →

10%

Kontrollgruppe

Kontrollgruppe for sammenligning

Endring i antall kollektivreiser

Barn

Rush

Reis

Ruter: Effekt på bil- og sykkelbruk

- **Barn:** Signifikant reduksjon i antall bilreiser (11%) og sykkelreiser (16%)
- **Rush:** Signifikant reduksjon i antall bilreiser (10%)
- **Reis:** Ingen signifikante endringer

Kolumbus: Distansebasert takst med kvantumsrabatt erstatter soner og månedskort

Systemet fungerer

Det store flertallet av de som prøver det nye systemet, er fornøyde

Litt økning i antall kollektivreiser blant gruppen som får tilbud om å prøve det nye systemet

Gratis kollektivtransport?

For ordens skyld:

- Ikke gratis. Noen betaler
- Ikke gratis. Det koster egeninnsats

Fra holdeplass
Reisetid om bord 2
Byttetid
Bytteulempe
Reisetid om bord 1
Vente på holdeplass
Til holdeplass
Avgangen passer ikke med ønsket avreisetidspunkt

Gratis kollektivtransport er en dårlig ide

- Viktigste effekt: Stor passasjervekst – et lite intelligent mål i seg selv
- Hvor kommer etterspørselsveksten fra?
 - Nyskapte (motoriserte) reisende (kollektivtransport)
 - Gåing og sykling
 - I liten grad bil
- Bommer på målene: redusert bilbruk, klima og miljø, omfordeling
- Svært kostbart: inntektsbortfall + økte kostnader
- Vandalisme, utrygghet → omdømme?
- Redusert punktlighet

**Drop
det!**
(med 2 unntak)

Oppsummert

- Hold billettprisen lav - særlig enkeltbillettene
- Reisetid, frekvens og punktlighet er *minst* like viktig som billettpris!
- Gratis kollektivtransport er dyrt og gir liten/ingen måloppnåelse

Takk for meg!

תודה